

државне власти своди на питање односа законодавне и извршне власти. Односи ових власти су у центру разматрања с обзиром да су оне политичког карактера и да се њихови носиоци бирају према политичким мерилима, што није случај са оном трећом власти – судском која је стручна (професионална) и политички неутрална. Какви ће се конкретни аранжмани применити у односима ових најважнијих власти – то је конкретно и теоријско и практично питање, и оно се решава, како каже проф. Павле Николић, у зависности од владајућих теоријских опредељења, спољашњих узора, традиције, али и конкретних политичких интереса и потреба. Из тог угла гледано, један државни орган може да буде искључиво надлежан и самосталан у вршењу једне функције државне власти или пак да у њеном вршењу буде у одређеној мери ограничен и учешћем другог органа и то разним политичким средствима (ветом, законодавном санкцијом, потврдом аката, иницијативом за доношење аката, давањем директива и смерница за рад, именовањем или разрешавањем – распуштањем, постављањем питања поверења и сл.) Из мноштва могућих решења односа ових различитих органа и функција, издвојиле су се до данас две веће класичне теорије о односима државних власти: теорија о подели и теорија о јединству државних власти.

1. ТЕОРИЈА О ПОДЕЛИ ДРЖАВНИХ ВЛАСТИ

Теорија о подели државних власти је данас преовладала и по Слободану Јовановићу, организација власти у модерној држави је спроведена у складу са начелом поделе власти. Отац овог начела (теорије) о подели власти је славни француски мислилац Монтескје који га је изложио у свом делу: „О духу закона“ (1748.год.) али је за његово откриће заслужан и важан још један исто тако угледан филозоф – Лок, који га је визионарски навестио када је у уједињавању власти у једној личности видео велико искушење људског рода као склоност која води ка греху. Од Лока и Монтескијеа па до данашњих дана овај принцип поделе власти спада у оне организационе принципе који су изазвали далекосежне промене у схватању суштине и функција државе. До њега се дошло после једног дугог и мучног времена свемоћне власти, оличене прво у Богу, а онда у апсолутном владару. Као принцип и идејни и политички покрет који ју је подржавао, подела власти је значила победу умерености над политичком тврдоглавошћу – светлости над тамом, духа закона над духом самовоље властодржаца. Од када је први пут примењена па до данас, подела власти не престаје да напушта и